

แนวทางการบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

THE ACADEMIC ADMINISTRATION WITH QUALITY CYCLE OF SCHOOLS IN HUAI HOM EDUCATIONAL DEVELOPMENT NETWORK MALANOI DISTRICT UNDER MEA HONG SON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ธรรมรส โชติบุญชู *

Dhamarod Chotgunchorn

สังวาร์ วังแจ่ม *

Sungwan Wangcham

สุดา เนตรสว่าง *

Suda Natesawang

สารโจน์ แก้วอรุณ *

Sarod Kaewaroon

ทัศนีย์ บุญมาภิ *

Tassanee Boonmaphi

สุรศักดิ์ สุทธิศิริ *

Surasak Suttasiri

Corresponding Author E-mail: sangwan@northcm.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้วยห้อม 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้วยห้อม ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 7 คน ครูจำนวน 41 คน และบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 24 คน รวมทั้งหมด 72 คน ของโรงเรียนในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้วยห้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือวิจัยได้แก่แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

การบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนของศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากตามลำดับ

แนวทางการบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพ คือ โรงเรียนควรสำรวจความต้องการของชุมชนและผู้เรียนด้านหลักสูตรจัดทำข้อมูลสารสนเทศความต้องการผู้เรียน ชุมชน และสภาพความพร้อมของสถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานการจัดแผนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และนำผลการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, วงจรคุณภาพ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

* อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

ABSTRACT

The purpose of this research were 1) to study the academic administration with PDCA Cycle of Schools in Huai Hom Educational Development Network. 2) to study the guideline of the academic administration with PDCA Cycle of Schools in Huai Hom Educational Development. The samples of the research consisted of 7 school directors, 41 teachers and 24 other staff ; 72 in the total. The data was collected via questionnaires and then analyzed by the statistical methods of mean and standard deviation.

The results of the research were as follows:

Overall the academic administration with PDCA Cycle of Schools in Huai Hom Educational Development Network Maelanoi District under Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level. When each aspect was considered, it was found that all aspects were at a high level, considered in descending order by the average of the most to the least; curriculum and curriculum implementation, teaching and learning, measurement and evaluation, respectively.

The guideline of the academic administration the school have to survey the need of community and learner about school curriculum, information and technology, readiness of school, continuously supervision and improvement

Keywords: Academic Administration, Quality Cycle, Primary Education

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองในอนาคต จำเป็นที่จะต้องพัฒนาการศึกษาให้เกิดขึ้นตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีเป้าหมายให้คนไทยได้รับการพัฒนาเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข สนใจใฝ่รู้ รักการทำงาน และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โรงเรียนเป็นหน่วยงานของรัฐ มีหน้าที่ในการบริหารจัดการการศึกษาและให้บริการการศึกษาแก่ประชาชน พัฒนาคอนไทยทุกคนให้พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก ตามมาตรา 9 (2) และมาตรา 41 กับ มาตรา 42 ได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของชาติ ได้มุ่งให้การจัดระบบการบริหารและการจัด

การศึกษาของประเทศกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โรงเรียนมีภารกิจหลักคือ ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศโดยการจัดการศึกษาและจัดการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพให้นักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ ให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์แบบสามารถนำความรู้ต่างๆ ไปใช้ชีวิตประจำวัน สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข (กรรณิการ์ ประจักษ์พนา, 2557)

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษามีภารกิจหลักที่สำคัญคือการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังกำหนดไว้ในหลักสูตรตามระดับและประเภทของการศึกษานั้น ด้วย

เหตุที่มีการกิจดังกล่าวข้างต้น สถานศึกษา ผู้บริหาร ครูอาจารย์ และบุคลากรทุกฝ่าย จึงต้องดำเนินงานให้ผู้เรียนมีคุณภาพ การดำเนินงานต้องอาศัยการทำงานที่เป็นระบบ ตระหนักว่าต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอและอาศัยความตั้งใจจริง กล่าวคือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามด้วยแนวคิด PDCA และกล่าวถึงให้ครบทุกขั้นตอน PDC และ A การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามวงจรคุณภาพ PDCA ในขั้นการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน (Check) เป็นขั้นที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะเป็ข้อมูลเชื่อมโยงไปสู่ขั้นการปรับปรุงพัฒนา (Act) เพื่อเป็นพื้นฐานในขั้นการวางแผนพัฒนา (Plan) ทำให้วงจรคุณภาพ PCDA ขับเคลื่อนไปครบวงจรคุณภาพและเกิดการพัฒนาย่างต่อเนื่องและยั่งยืนด้วยกลวิธีที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาย่างเป็นระบบและยั่งยืน อันจะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

สถานศึกษาในศูนย์การบริหารการจัดการศึกษาห้วยห้อม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จึงมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการบริหารจัดการและพัฒนาองค์กรโดยจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งแนวคิดในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบดังกล่าวคือ การบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพ ทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบและประเมินผล

(Check) การปรับปรุงงาน(Act) ของโรงเรียนในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้วยห้อม ทั้งนี้เพื่อทราบถึงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนด้วยวงจรคุณภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 7 คน ครูจำนวน 41คนและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 24 คน รวมทั้งหมด 72 คน ของโรงเรียนในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้วยห้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ศึกษาพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้วย

ห้อม จำนวน 2 คน ครูชำนาญการพิเศษของโรงเรียนในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้อม ห้อม จำนวน 2 คน รวมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 5 คน ที่ช่วยตรวจสอบและยืนยันความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้อม อำเภอมะนอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ซึ่งมีเนื้อหาและรูปแบบดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

Index of Item- Objective Congruence (IOC) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และนำแบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธี Cronbach's Alpha Coefficient ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.968

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยความถี่และร้อยละ

3.2 การบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้อม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จากแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า วิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานนำเสนอในรูปแบบตาราง

3.3 แนวทางการบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้อมจากแบบสอบถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอด้วยวิธีพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

การบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้อม อำเภอมะนอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2 พบว่า

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ การติดตามประเมินคุณภาพ

ผู้เรียนเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ การปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและบริบทสถานศึกษา และการวางแผนในการใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนที่สนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย คือ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความต้องการผู้เรียนชุมชน และสภาพความพร้อมของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากเช่นกัน

ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม รองลงมาคือ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการดำเนินการสอนซ่อมเสริมแก่ผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย คือ ให้คำปรึกษาแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดแผนการสอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการสอนเสริมอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมากเช่นกัน

ด้านการวัดและการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ กำหนดระเบียบหลักเกณฑ์ แนว

ทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล การประเมินผลสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา รองลงมาคือ ดำเนินการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดคู่มือการวัดประเมินผลของสถานศึกษาและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สรุปผลรายงานผลการดำเนินงานการวัดและประเมินผลสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ การอ่าน การเขียน คิดวิเคราะห์ และคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของผู้เรียน ต่อผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย คือ มีการนำผลการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป อยู่ในระดับมาก เช่นกัน

แนวทางการบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การ ศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ดังนี้

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ คือ ควรสำรวจความต้องการของชุมชนและผู้เรียนด้านหลักสูตร ควรมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความต้องการผู้เรียนชุมชน และสภาพความพร้อมของสถานศึกษา ควรมีการประเมินการใช้หลักสูตรและมีการปรับปรุงหลักสูตรทุก 3-5 ปี และนำไปพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรต่อไปตามลำดับ

ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ ควรมีการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินการจัดแผนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ควรให้คำปรึกษาแก่บุคลากรในดำเนินการจัด

แผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการสอนเสริมอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ควรส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ด้านการวัดและประเมินผล คือ ควรนำผลการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลแก่คณะครู ควรมีการประเมินโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลายและเหมาะสมตามสภาพจริงให้มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 อภิปรายผลดังนี้

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าสถานศึกษามีการติดตามประเมินคุณภาพผู้เรียนเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษา การปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและบริบทสถานศึกษา และการวางแผนในการใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนที่สนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน และ มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความต้องการผู้เรียน ชุมชน และสภาพความ

พร้อมของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิลวรรณ วัฒนา (2556) ที่ศึกษาสภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่าระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปฏิบัติงานในระดับมาก ได้แก่ การวัดผลประเมินผล การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดลฤดี กลั่นภูมิศรี (2558) เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครลำปาง พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ควรให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและควรแต่งตั้งคณะกรรมการในการติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และสอดคล้องกับ กฤติดา รัตนา (2556) ที่ว่าการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามขอบข่ายงานวิชาการควรมีการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าสถานศึกษามีการส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม ดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการดำเนินการสอนซ่อมเสริมแก่ผู้เรียน โดย

คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม และให้คำปรึกษาแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการสอนเสริมอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนม์นิภา วรรณไพบูลย์ (2554) ได้ศึกษาแนวทางทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่าด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สถานศึกษามีการวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนของครูกับหลักสูตรสถานศึกษาจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน ประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา ปรากฏชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนการสอน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พันธ์ ด้วงเอก (2555) ที่ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้ความสำคัญในเรื่องการนำกระบวนการ PDCA มาใช้ในการพัฒนาด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร กำหนดเป้าหมายและวางแผนได้อย่างชัดเจนมีความพร้อมในเรื่องสื่อและอุปกรณ์ที่ช่วยเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าสถานศึกษามีการกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์ แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล การประเมินผลสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ได้อย่างเหมาะสมกับ

สภาพบริบทของสถานศึกษา ดำเนินการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดคู่มือการวัดประเมินผลของสถานศึกษาและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สรุปผลรายงานผลการดำเนินงานการวัดและประเมินผลสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ การอ่าน การเขียน คิดวิเคราะห์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ต่อผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และมีการนำผลการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป พบว่า ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรียา ภัสสร เสี่ยงเส (2555) ได้ศึกษาด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กมีการอบรมผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล สร้างเครื่องมือที่สอดคล้อง กับมาตรฐานการเรียนรู้ และให้ความหลากหลาย ครอบคลุมทุกตัวชี้วัดและกำกับติดตามประเมินผลอย่าง และมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภูวนาถ ปัญญา (2557) ได้ศึกษาด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ด้านการวัดและประเมินผล โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การจัดครูและบุคลากรทางการศึกษาประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่วมวางแผน กำหนด กฎเกณฑ์ นโยบายจัดทำเอกสาร ระเบียบเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล ให้ความสอดคล้องกับต้นสังกัดชี้แจงและให้ครูมีการกำหนดตัวชี้วัดด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้นำไปใช้เพื่อปรับปรุงผลการเรียนและตัดสินผลการเรียน

เป็นไปตามระเบียบการวัดประเมินผลของ
กระทรวงศึกษาธิการ

แนวทางการบริหารงานวิชาการด้วย
วงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์บริหารการ
จัดการศึกษาห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
แม่ฮ่องสอนเขต 2 ประกอบด้วย

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
คือ ควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความ
ต้องการผู้เรียน ชุมชน และสภาพความพร้อม
ของสถานศึกษาเป็นเพราะว่าการติดตาม
ประเมินคุณภาพผู้เรียนเกี่ยวกับความรู้
ความสามารถที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์การ
เรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษาต้องให้
สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและ
บริบทสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัย
ของ ดลฤดี กลั่นภูมิศรี (2558) ที่พบว่าควรให้
ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมิน
และปรับปรุงหลักสูตรมีส่วนร่วมในการพัฒนา
และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและควร
แต่งตั้งคณะกรรมการในการการ ติดตาม
ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และ
สอดคล้องกับ กฤติดา รัตนา (2556) ที่ว่าการ
พัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
ตามขอบข่ายงานวิชาการควรมีการส่งเสริมให้
ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร
และการพัฒนาหลักสูตร

ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ ควร
จัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย
โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับ
ความต้องการของผู้เรียน เนื่องจากบทบาทของ
สถานศึกษาคือต้องมีส่งเสริมการดำเนิน
กิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ
ความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม

โดยดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่
หลากหลายเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสนองกับ
ความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับ
ผลการวิจัยของ ชนม์นิภา วรรณไพบูลย์
(2554) ได้ศึกษาแนวทางทางการบริหารงาน
วิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
พบว่า สถานศึกษามีการวิเคราะห์การจัดการ
เรียนการสอนของครูกับหลักสูตรสถานศึกษา
จัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน ประชุมครู
และบุคลากรทางการศึกษาทั้งคณะกรรมการ
สถานศึกษา ปราชญ์ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
ในการจัดการเรียนการสอน และสอดคล้องกับ
ผลการวิจัยของ พันธ์ ด่วงเอก (2555) ที่ศึกษา
การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า
การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้
ความสำคัญในเรื่องการนำกระบวนการ PDCA
มาใช้ในการพัฒนาด้านการจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอนตามหลักสูตร กำหนดเป้าหมาย
และวางแผนได้อย่างชัดเจนมีความพร้อมใน
เรื่องสื่อและอุปกรณ์ที่ช่วยเสริมการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่
หลากหลาย

ด้านการวัดและประเมินผล คือ ควรนำ
ผลการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงและ
พัฒนาคุณภาพการศึกษาและควรจัดอบรมให้
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและ
ประเมินผลแก่คณะครู เนื่องจากสถานศึกษา
ต้องมีผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการวัดและ
ประเมินผลตามที่โรงเรียนกำหนดระเบียบ
หลักเกณฑ์ แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัด
ประเมินผลสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ได้

อย่างเหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษาและดำเนินการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดคู่มือการวัดประเมินผลของสถานศึกษาและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรียาภัสสร เสงเส (2555) พบว่าแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กมีการอบรมผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล สร้างเครื่องมือที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และให้มีความหลากหลาย ครอบคลุมทุกตัวชี้วัดและกำกับติดตามประเมินผลอย่าง และมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภูวนาถ ปัญญา (2557) ได้ศึกษาด้านการวัดและประเมินผล พบว่าการจัดครูและบุคลากรทางการศึกษาประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่วมวางแผน กำหนดกฎเกณฑ์ นโยบาย จัดทำเอกสาร ระเบียบเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล ให้มีความสอดคล้องกับต้นสังกัด ชี้แจงและให้ครูมีการกำหนดตัวชี้วัดด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้นำไปใช้เพื่อปรับปรุงผลการเรียนและตัดสินผลการเรียนเป็นไปตามระเบียบการวัดประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

แนวทางการบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์บริหารการจัดการศึกษาห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามะฮ่องสอน เขต 2 ได้รับองค์ความรู้ ดังนี้

1. องค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพมีองค์ประกอบสำคัญ คือ

1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึงการติดตามประเมินคุณภาพผู้เรียนเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษา การปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและบริบทสถานศึกษา และการวางแผนในการใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนที่สนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน การจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความต้องการผู้เรียน ชุมชน และสภาพความพร้อมของสถานศึกษา

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม ดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการดำเนินการสอนซ่อมเสริมแก่ผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม ให้คำปรึกษาแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดแผนการสอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการสอนเสริมอย่างสม่ำเสมอ

1.3 ด้านการวัดและการประเมินผล หมายถึง กำหนดระเบียบหลักเกณฑ์ แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล การประเมินผลสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา ดำเนินการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่

กำหนดคู่มือการวัดประเมินผลของสถานศึกษา และสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สรุปผลรายงานผลการดำเนินงานการวัดและประเมินผลสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ การอ่าน การเขียน คณิตศาสตร์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ต่อผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และมีการนำผลการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

2. องค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการด้วยวงจรคุณภาพ คือ ควรสำรวจ จัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความต้องการของชุมชนและผู้เรียนด้านหลักสูตร ควรประเมินการใช้หลักสูตรและมีการปรับปรุงหลักสูตรทุก 3-5 ปี และนำไปพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร ควรมีการนิเทศ ติดตามผลให้คำปรึกษาแก่บุคลากรในดำเนินการจัดแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการสอนเสริมอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรนำผลการวัดและประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่คณะครู เรื่องการวัดและประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรกำหนดนโยบายเรื่องระบบข้อมูลสารสนเทศความต้องการผู้เรียน ชุมชน และสภาพความพร้อมของสถานศึกษา

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการสอนเสริม การนำผลการวัดและประเมินผลสู่การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ควรจัดทำแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับ ระบบข้อมูลสารสนเทศความต้องการผู้เรียน ชุมชน และสภาพความพร้อมของสถานศึกษา แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการสอนเสริม การนำผลการวัดและประเมินผลสู่การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปดำเนินการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากผลการวิจัยพบข้อมูลว่าทุกข้อตอบ มาก ซึ่งอาจจะไม่แน่นอน ในการทำวิจัยเรื่องต่อไปควรเก็บข้อมูลโดยวิธีเชิงคุณภาพ คือ การสังเกต และพิจารณาผลการประเมินตนเอง (SAR)

2.1 ควรทำการวิจัยเรื่อง ระบบข้อมูลสารสนเทศความต้องการผู้เรียน ชุมชน และสภาพความพร้อมของสถานศึกษา อำเภอแม่ลาน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

2.2 ควรทำการวิจัยเรื่อง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการสอนเสริมของสถานศึกษา อำเภอแม่ลาน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

2.3 ควรทำการวิจัยเรื่อง การนำผลการวัดและประเมินผลสู่การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา อำเภอแม่ลาน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

แหล่งอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรรณิการ์ ประจักษ์พนา. (2557). *ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในอำเภอแม่ลาน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่.
- กฤติดา รัตนา. (2556). *การบริหารงานวิชาการโดยใช้วงจรคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่.
- ชนมนิภา วรรณไพบูลย์. (2554). *แนวทางการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในศูนย์ประสานงาน สาาศศึกษาโพทะเล 01 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์).
- ดลฤดี กลั่นภูมิศรี. (2558). *การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครลำปาง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง).
- นิลวรรณ วัฒนา. (2556). *การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรียาภัสสร เส็งเส. (2555). *การนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอไพศาลี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3*. (ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์).
- พนัส ด้วงเอก. (2555). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).
- ภูวนาถ ปัญญา. (2557). *การดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่สวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่.